

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Kronik Hastalıklar Standardize Hasta Simülasyon Uygulamasının Hemşirelik Öğrencilerinin Kaygı, Öz Yeterlilikleri Üzerine Etkisi ve Memnuniyet Durumlarının Belirlenmesi

 Gülcan BAKAN¹

 Arife AZAK²

¹Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye.
²Öğr. Gör., Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye.

Öz

Giriş: Öğrenme ortamlarının gerçekliği, öğrenme ile gerçek yaşam arasındaki ilişkiyi kurmada etkili bir araçtır. Simülasyona dayalı öğrenme bu gerçekliğin güvenli ve yeterli şekilde taklit edilmesidir. **Amaç:** Bu araştırma, iç hastalıkları hemşireliği dersi alan öğrencilerin eğitiminde standardize hasta kullanılarak kronik hastalıklara ilişkin hazırlanan simülasyon uygulamalarının kaygı, öz yeterlilikleri üzerine etkisi ve memnuniyet durumlarının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. **Yöntem:** Araştırmanın tipi yarı deneyseldir ve 145 öğrenci örneklem grubunu oluşturmuştur. Veri toplamada Öğrenci Bilgi Formu, Genel Özyeterlilik Ölçeği, Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği, Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği kullanılmıştır. Veriler sayı, yüzdelik, Pearson korelasyon testi, bağımsız gruplarda t testi ve tek faktörlü ANOVA testi, ileri analizde Bonferroni testi kullanılarak analiz edilmiştir. **Bulgular:** Bölüme isteyerek gelen öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygılarının daha düşük, öz yeterliliklerinin ise yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir ($p < .05$). Simülasyon uygulaması sonrası yapılan son testte öğrencilerin öz yeterlilik düzeyi yükselmiş ($p = .003$), öz yeterlilik düzeyi arttıkça, kaygı düzeyleri azalmış ve memnuniyet düzeyleri artmıştır ($p < .01$). **Sonuç:** Simülasyon uygulaması öğrencilerin öz yeterlilik ve memnuniyetlerinin artmasını, kaygılarının azalmasını sağlamış ancak klinik uygulamalar sonrasında kaygıları tekrar artmıştır ($p = .001$). Bu sonuçlar doğrultusunda simülasyon ile eğitim yönteminin hemşirelik eğitimi için uygun ve etkili bir yöntem olduğu, simülasyon uygulamalarının klinik uygulama ile paralel devam etmesi ve hemşirelik müfredat programına eklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Kronik Hastalıklar, Standardize Hasta, Simülasyon, Öz Yeterlilik.

Abstract

The Effect of Chronic Diseases Standardized Patient Simulation Practice on Nursing Students' Anxiety, Self-Efficacy and Determination of Satisfaction

Background: The reality of learning environments is an effective tool in establishing the relationship between learning and real life. Simulation-based learning is the safe and adequate imitation of this reality. **Objectives:** This research was carried out with the aim of determining satisfaction state and the effect of simulation training given to students taking internal medicine nursing courses on anxiety and self-efficacy using standardized patients. **Methods:** It is planned as a semi-experimental research and 145 students constituted the sample group. In the data collection, Student Information Form, General Self-Efficacy Scale, State-Trait Anxiety Scale, Student Satisfaction Scale and Self-Confidence Scale were used. The data were analyzed using number, percentage, Pearson correlation test, t test in independent groups and single factor ANOVA test, and Bonferroni test in advanced analysis. **Results:** It was determined that the students who came to the department willingly had lower state and trait anxiety and their self-efficacy was higher ($p < .05$). In the post-test after the simulation training, the self-efficacy level of the students increased ($p = .003$). As the self-efficacy level increased, anxiety levels decreased and satisfaction levels increased ($p < .01$). **Conclusion:** Simulation practice increased the self-efficacy and safety of students and decreased anxiety, but their anxiety increased after clinical applications ($p = .001$). In line with these results, it is thought that simulation and education method is a suitable and effective method for nursing education, simulation applications should continue in parallel with clinical practice and should be added to the nursing curriculum.

Keywords: Nursing, Chronic Diseases, Standardized Patient, Simulation, Self-Efficacy.

Geliş Tarihi / Received: 27.02.2021 **Kabul Tarihi / Accepted:** 06.09.2022

Correspondence Author: Gülcan Bakan, Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye. Telefon: (0258) 296 43 34, E-Mail: gbakan@pau.edu.tr

Cite This Article: Bakan G., Azak A., Kronik Hastalıklar Standardize Hasta Simülasyon Uygulamasının Hemşirelik Öğrencilerinin Kaygı, Öz Yeterlilikleri Üzerine Etkisi ve Memnuniyet Durumlarının Belirlenmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi. 2022; 15(4): 430-448

Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi published by Cetus Publishing.

Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi 2021 Open Access. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License

Günümüzde eğitim ortamlarında, öğretim sürecinin her aşamasında farklı öğretim teknolojileri kullanılmaktadır. Eğitim yöntem ve stratejilerinin önemli bir grubunu, bilgisayar destekli eğitim, simülasyon ve uzaktan eğitim yaklaşımları oluşturmaktadır (Durmaz Edeer ve Dicle, 2015).

Öğrenme ortamlarının gerçekliği, öğrenme ile gerçek yaşam arasındaki ilişkiyi kurmada etkili bir araçtır. Simülasyona dayalı öğrenme ise, bu gerçekliğin güvenli ve yeterli şekilde taklit edilmesidir (Göriş vd., 2014; Şendir ve Doğan, 2015; Sezer ve Elcin, 2017). Eğitimin her alanında kullanımı artan simülasyonun çeşitli tanımları bulunmaktadır. Issenberg'e göre; öğrencilerin gerçek bir durum içerisindeymiş gibi hareket etmeye ihtiyaç duyacakları bir yol, Gaba'ya göre ise; bir rehber öncülüğünde gerçek bir ortamı önceden deneyimlemeyi sağlayan bir tekniktir (Durmaz Edeer ve Dicle, 2015; Göriş vd., 2014). Simülasyon uygulamaları öğrenenlere gerçek uygulama ortamı sağlamanın zor, riskli ve maliyetli olduğu durumlarda avantaj sağlamaktadır. Konuya sağlık eğitimi açısından bakıldığında simülasyona dayalı eğitim etik ve yasal hasta haklarını ihmal etmeden ve hastanın durumunu riske atmadan sağlık profesyonellerinin bilgi, beceri ve tutumlarının geliştirilmesini sağlamada oldukça etkilidir (Sezer ve Elcin, 2017). Hemşirelik eğitiminde simülasyon kullanımı; deneyime dayalı öğrenme imkanı sunarak, öğrencilerin kendilerine güvenlerinin artmasını ve klinik karar verme becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır (Burbach vd., 2019; Khalaila, 2014; Lubbers vd., 2017; Stroup, 2014). Klinik alanlar öğrencilere rol modellerini gözleme, kendi kendilerine uygulama yapma, görülen, işitilen, hissedilen ve yapılanlar hakkında düşünme olanağı sağlamaktadır (Durmaz Edeer ve Dicle, 2015). Ancak geleneksel eğitim yöntemleri ile eğitim alan öğrencilerin yalnızca klinik uygulamada gözlem yaparak beceri kazanmaları mümkün olmamaktadır. Kronik hastalıklar yönetimi gibi hasta güvenliği ilkelerine uygun olarak doğru müdahale gerektiren durumlarda hemşirelerin etkili bir biçimde görev alabilmesi için hemşirelik eğitiminde öğrencinin öğrenme sürecine aktif katılımını sağlayan interaktif yöntemler kullanılmalıdır. Simülasyon, öğrencilere klinikte var olan durumu gerçekçi bir öğrenme ortamında deneyimleyerek hem bilişsel hem de psikomotor becerilerin gelişmesi yönünde katkı sağlamaktadır (Lubbers vd., 2017; Ross, 2012; Walker vd., 2016). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), hemşireler için eğitimdeki altın standartları yayınlamış olup bu standartlara göre öğrenme ve öğretme için hemşirelik okullarının programlarında elektronik öğrenme ve simülasyon yöntemlerinin kullanılmasını önermektedir (World Health Organization, 2020). ABD Ulusal Hemşirelik Birliği de (National League for Nursing=NLN) hemşire eğitimcilerin temel yeterliliklerinde, öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırmak ve öğrenme sürecini desteklemek için bilişim teknolojilerinin(bilgisayar programları, simülasyonlar, web v.b.) kullanılmasını önermektedir (National League for Nursing, 2020). Simülasyon temelli yenilikçi eğitim yöntemlerinden birisi olan ve sağlıklı bir birey tarafından hasta rolünün canlandırıldığı standardize hasta yöntemi; öğrenim hedefleri belirlenerek hasta ve ortam özellikleri ile klinik bilgileri içeren senaryoların oluşturulduğu, senaryoya uygun standart hastaların eğitildiği, öğrencilerin standart hastalarla yaptığı görüşmelerde kamera

kayıtlarının yapıldığı, görüşmenin hemen ardından kamera kayıtlarının izlenerek refleksiyon ve geribildirim süreçlerini içeren çözümlenme oturumlarının yapıldığı yeni ve interaktif bir tekniktir (Dil vd., 2019; Durmaz Edeer ve Dicle, 2015). Öğrenciler klinik uygulamalarda deneyim eksikliğine bağlı korku ve anksiyete yaşayabilmektedir. Öğrencilerin anksiyete seviyesi doğrudan klinik ile ilişkili karar verme becerilerini ve öğrenmelerini etkilemektedir. Öğrenciler açısından yaptıkları pratik uygulamanın fazla olması anksiyetelerinin azalmasını sağlayarak özgüvenlerini geliştirmekte ve yaptıkları işin kalitesini artırmaktadır (Açıksöz vd., 2016; Görüş vd., 2014; Skrable ve Fitzsimons, 2014). Hemşirelik öğrencilerinin klinik öğretimdeki başarıları, eğitim memnuniyeti, anksiyete, stres, kontrol kaybı, motivasyon ve öz yeterlilik gibi bazı faktörlerden etkilenir (Açıksöz vd., 2016; Terzioğlu vd., 2016). İlk olarak Amerikalı psikolog Albert Bandura tarafından kullanılan öz yeterlilik, bireyin yapmayı planladığı işlerden kaçınmak yerine, ne kadar zor olsa da bu zorlukların üstesinden gelebilecek güçte olmayı ve nihayetinde başarıya ulaşmayı güdüleyen bir motivasyon kaynağı, istenilen davranışları başarıyla yerine getirebilmesinde kendisine olan inancıdır (Bandura, 2004).

Yapılan çalışmalarda simülasyon uygulamalarının; teori ve klinik arasında bağ kurulmasını, psikomotor becerilerin geliştirilmesini sağladığı, karar verme, kritik düşünme, öz güven ve terapötik iletişim yöntemlerini geliştirdiği belirlenmiştir (Burbach vd., 2019; Expósito vd., 2018; Gillan vd., 2014; Martin ve Chanda, 2016; Sarabia-Cobo vd., 2016; Şendir ve Doğan, 2015; Terzioğlu vd., 2016). Khalaila' (2014) nın yaptığı çalışmada simülasyon sonrası öğrencilerin anksiyetelerinin azaldığı, özgüven ve bakım verme yetkinliklerinin arttığı belirlenmiştir (Khalaila, 2014). Boyde ve ark.(2018).’nın yaptığı çalışmada ise simülasyonun sadece etkili bir öğrenme aracı değil, aynı zamanda klinikte gelişen ani durumlara karşı özgüvenlerini artıran bir öğrenme aracı olduğu belirlenmiştir (Boyde vd., 2018). Konuyla ilgili başka bir çalışmada ise; simülasyonda durumu kontrol edebilmek için öğrencilerin majör rol alması gerektiği belirtilmiştir. Bu sayede öğrenciler hasta bakımında ve tedavisinde uygun kararlar alarak hatalarını görmeyi ve kendi kararları ile hareket etmeyi öğrenmektedir (Ha, 2018). Öğrenciler açısından yaptıkları pratik uygulamanın fazla olması anksiyetelerinin azalmasını sağlayarak özgüvenlerini geliştirmekte ve yaptıkları işin kalitesini artırmaktadır. Simülasyonun hemşirelik eğitiminde kullanılmasının öğrencilerin eğitim süreci ve öğretimin etkinliğine katkısını ortaya koyan kanıt temelli araştırmalara gereksinim vardır (Şendir ve Doğan, 2015; Khalaila, 2014; Burbach vd., 2019; Terzioğlu vd., 2016; Kameg vd., 2014).

Amaç

Bu çalışma iç hastalıkları hemşireliği dersi alan öğrencilerin eğitiminde standardize hasta kullanılarak kronik hastalıklara ilişkin hazırlanan simülasyon uygulamalarının kaygı, öz yeterlilikleri üzerine etkisi ve memnuniyet durumlarının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem

Araştırmanın Tipi

Araştırma yöntemi olarak ön test, son test ve izlem testinin uygulandığı yarı deneysel yöntem kullanılmıştır.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Özellikleri

Araştırma bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde, kurumun simülasyon uygulama laboratuvarında gerçekleştirilmiştir. Laboratuvar standart hasta ve senaryo uygulamalarının etkin bir şekilde yapılabilmesi için klinik ortamda hasta odasına benzeyen ve 10-15 kişilik grup çalışmalarına uygun olarak düzenlenmiştir.

Araştırmanın Evreni / Örnekleme

Araştırmanın evrenini 2018-2019 yılı eğitim öğretim döneminde İç Hastalıkları Hemşireliği dersi alan 175 öğrenci oluşturmuştur. Evrenin tümü örneklem grubu olarak alınmış olup, simülasyon uygulamalarının tümüne katılan ve derse devam eden 145 öğrenci ile araştırma tamamlanmıştır.

Veri Toplama Araçları-Geçerlik ve Güvenirlilik Bilgileri

Öğrenci Bilgi Formu: Cinsiyet, yaş, eğitim durumu ve çalışma durumu gibi bilgileri içeren, öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorulara yer verilmiştir.

Genel Öz-yeterlilik Ölçeği: Öğrencilerinin öz yeterlilik düzeylerini belirlemek için kullanılmıştır. Sherer ve Adams (1983) 'ın geliştirmiş oldukları ölçme aracının, Yıldırım ve İlhan (2010) tarafından geçerlik güvenilirliği yapılmıştır. Tüm ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) .80 ve test tekrar test güvenilirlik katsayısı .69 olarak bulunmuştur. 5'li likert tipi ölçek toplam 17 sorudan oluşmaktadır ve katılımcılardan sorulara 1 (hiç) 'den 5 (çok iyi) 'e kadar yanıt vermeleri istenmektedir. Ölçeğin, "Başlama", "Yılmama" ve "Sürdürme çabası-ısrar" olmak üzere 3 temel alt boyutu vardır. Ölçek toplam puanı 17-85 arasında değişebilmektedir; puanın artması öz yeterlilik inancının arttığını göstermektedir (Yıldırım ve İlhan, 2010). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı .89 olarak saptanmıştır.

Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği: Durumluluk Sürekli Kaygı Ölçeği Spielberger ve arkadaşları tarafından 1970 de geliştirilmiş, Öner ve Le Compte tarafından 1985'te Türk toplumuna uyarlaması yapılmıştır. 40 maddeden oluşan iki ayrı ölçeği içeren likert tipi bir ölçektir. İlk yirmi soru bireyin durumluk kaygı düzeyini, diğer yirmi soruda sürekli kaygı düzeyini ölçmektedir. Her iki ölçekten elde edilen toplam puan değeri 20-80 arasında değişir. Yüksek puanlar yüksek kaygı seviyelerini, düşük puanlar düşük kaygı seviyelerini gösterir. "Hiç" ile "Tamamıyla" arasında değişen dört derecelik bir ölçektir. Ölçeğin Türkçe uyarlanmasında sürekli

kaygı ölçeğinin güvenilirlik katsayısı .87; durumluk kaygı ölçeğinin güvenilirlik katsayısı .96 olduğu saptanmıştır (Öner ve LeCompte, 1985). Bu çalışmada sürekli kaygı ölçeğinin güvenilirlik katsayısı .88; durumluk kaygı ölçeğinin güvenilirlik katsayısı .88 olarak saptanmıştır

Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği: Öğrencilerin simülasyonla ilgili tutum ve inançlarını ölçmek için yaygın olarak kullanılan ölçek Ulusal Hemşirelik Birliği (National League for Nurses = NLN) tarafından yayınlanmıştır. Türkçe geçerlik güvenilirliği Karaçay ve Kaya (2017) tarafından yapılmış, ölçeğin Cronbach's Alpha katsayısı .88 olarak bulunmuştur. "Öğrenmeden memnuniyet" ve "kendine güven" olmak üzere iki alt boyut ve toplam 13 maddeden oluşmaktadır. Cevap seçenekleri 1 (Kesinlikle katılmıyorum) ile 5 (Kesinlikle katılıyorum) arasındadır. Ölçekten toplam alınabilecek en yüksek puan 65, en düşük puan 13'tür. Ölçeğin toplamından alınabilecek yüksek puan, yüksek memnuniyeti ve kendine güveni ifade etmektedir (Karaçay ve Kaya, 2017). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı .90 olarak saptanmıştır.

Yapılan İşlem/Müdahale

Simülasyon uygulaması ile eğitim için öğrenciler 16 gruba ayrılmış (on beş grup 9, bir grup 10 öğrenci olacak şekilde) ve dört eğitimci yönetiminde dönüşümlü olarak dört farklı kronik hastalığa (kalp yetersizliği, kronik böbrek yetmezliği, diyabetes mellitus ve akut lenfoblastik lösemi) ilişkin hazırlanmış senaryolar ile standardize hasta simülasyonu uygulanmıştır. Standardize hastalar İç Hastalıkları Hemşireliği dersi alan öğrenciler arasından seçilmiş, eğitimleri verilmiştir ve bu öğrenciler örneklem grubuna dahil edilmemiştir. Veriler simülasyon uygulaması öncesi ön test, eğitim sonrası son test ve klinik uygulama sonrası izlem testi olarak 3 aşamada toplanmıştır. Öğrencilere araştırma ile ilgili bilgi verildikten sonra, araştırmacılar tarafından okulda ön test için; Öğrenci Bilgi formu, Genel Öz yeterlilik Ölçeği, Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği uygulanmıştır. Diyabetes mellitus, kalp yetersizliği, kronik böbrek yetmezliği ve akut lenfoblastik lösemi gibi iç hastalıkları hemşireliği klinik uygulamasında en sık karşılaştıkları hastalıklar konusunda literatür taranarak hazırlanmış olan vaka senaryoları esas alınarak öğrencilere simülasyon uygulaması yaptırılmıştır. Simülasyon sürecinde eğitimcilerin hazırladığı senaryolar eğitimci/kolaylaştırıcıya yol göstermesi açısından ayrıntılı ve olası durumlar da dikkate alınarak yazılmıştır. Simülasyon uygulama sürecinde öğrencilere vaka senaryoları hakkında kısa bir bilgi sunulmuş, öğrencilerden beklentiler açıklanmış ve hazırlanmaları için yazılı olarak verilmiştir. Senaryolar hastalık tanısı, anamnezi, klinik, fizik muayene ve laboratuvar bulguları, tedavi planını içermektedir. Simülasyon uygulamalarında tekrar yapılmamıştır. Eğitimci/kolaylaştırıcılar, iç hastalıkları hemşireliği dersini veren eğitimcilerden oluşmaktadır.

Senaryolar ile ilgili aşağıda sıralanan beklentiler öğrencilerle paylaşılmıştır.

- Hastanın fizik muayenesini yaparak tanılamasını yapması,
- Laboratuvar bulgularını yorumlaması,
- Tedavide yer alan ilaçları uygulaması,
- Hastalıkların yönetimine yönelik hemşirelik uygulamalarını öncelik sırasına göre uygulaması,
- Hastaya verdiği hemşirelik bakımının sonuçlarını değerlendirebilmesi,
- Hastaya yaptığı tüm uygulamaları kayıt etmesi.

İç Hastalıkları Hemşireliği dersi haftalık 5 saat teori ve 16 saat uygulamayı kapsamaktadır, simülasyon uygulaması teorik dersler ile paralel olarak günde 8 saat ve 8 gün eğitimciler tarafından her gün 2 laboratuvar yapılarak uygulanmıştır. Katılımcıların simülasyon sürecine hazırlanmaları için ek kaynaklar önerilmiş ve simülasyon uygulamasından önce hazırlanmaları istenmiştir. Öğrencilerin kronik hastalıklar konusunda teorik bilgilerinin yeterli hale getirilmesi simülasyonun başarılı sonuçlar oluşturmasında en önemli adımlardan biridir. Bu açıdan öğrencilerin hastalıkların, etiyoloji ve patofizyolojisi, klinik belirti ve bulguları, hastalıkların yönetiminde kullanılan tıbbi tedavi türlerinin yanında, hastanın fiziksel değerlendirilmesi, hasta güvenliğinin sağlanması, komplikasyonların önlenmesi, duygusal desteğin ve evde bakımın sağlanması gibi hemşirelik girişimleri hakkında yeterli bilgiye sahip olduğundan emin olmak gereklidir. Tasarımın test edilmesi ve simülasyon ile hastalıkların yönetiminin öğretilmesinin herhangi bir aksaklık ya da eksiklik olmadan amacına uygun bir biçimde tamamlanması için bu bölüme kadar hazırlanan tüm aşamalar tekrar değerlendirilmiştir. Simülasyon uygulaması sonrasında araştırmacılar tarafında okulda son test olarak; Genel Öz yeterlilik Ölçeği, Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği uygulanmış ve öğrenciler klinik uygulamaya başlamıştır. Son testten 10 hafta sonra, dönem sonu klinik uygulama bitiminde tüm öğrencilere izlem testi olarak; Genel Öz yeterlilik Ölçeği, Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği ve Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği uygulanmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmanın verileri SPSS Versiyon 21.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler %95 güven aralığında $p < .05$ düzeyinde anlamlı kabul edilmiştir. Tanıtıcı özelliklerinin değerlendirilmesi için sayı ve yüzde dağılımlarına bakılmıştır. Bazı değişkenler ile ön test, son test ve izlem testinde uygulanan ölçeklerin puan ortalamalarının karşılaştırılmasında bağımsız grupta t testi ve tek faktörlü ANOVA testi kullanılmıştır. Ön test, son test ve izlem testi verilerinin değerlendirilmesinde tekrarlı ölçümlerde tek faktörlü varyans analizi (ANOVA), ileri analizinde Bonferroni testi uygulanmıştır. Ölçek puan ortalamaları arasındaki ilişkinin analizinde Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Araştırmanın Değişkenleri

Araştırmanın bağımsız değişkenleri; mezun olunan lise eğitimi, bölüme isteyerek gelme durumu, bölümü tercihe etme sırası, en uzun yaşanan yer, kaldığınız yer, simülasyon uygulamasıdır. Araştırmanın bağımlı değişkenleri; Genel Öz yeterlilik Ölçeği, Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği ve Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeğidir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın verilerinin toplanabilmesi için bir devlet üniversitenin Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 2019 tarih ve 60116787-020/50549 sayılı ile etik kurul onayı alınmıştır. Öğrencilere çalışmanın amacı, veri toplama işlemi, süresi ve bilgilerin bilimsel amaçlar dışında kullanılmayacağı ve üçüncü şahıslar ile paylaşılmayacağı konusunda bilgi verilerek ve etik açıklamalar yapılarak sözlü onamları alınmıştır. Standardize hasta olarak seçilen öğrencilere bilgi verilmiş ve sözlü onamları alınmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin kullanım izni alınmıştır. Makalede araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin (n = 145) %86.2'si kadın ve %13.8'i erkek, %91.7'si Anadolu/süper lise mezunu, %13.8'i bölüme isteyerek gelmişlerdir. Öğrencilerin %42.8'inin en uzun süre şehir merkezinde yaşadığı ve %55,9'unun yurttan kaldığı belirlenmiştir. Öğrencilerin yaş ortalaması 19.82 ± 1.29 (min=18, max=3), bölümü tercih etme sırası ortalaması 3.48 ± 3.32 (min=1, max=20) olduğu bulunmuştur (Tablo 1).

Öğrencilerin toplam memnuniyet ölçeği puan ortalamasının 50.91 ± 7.34 (min=17, max=63), öğrenmeden memnuniyet alt boyutu puan ortalamasının 20.49 ± 3.74 (min=5, max=25) ve öğrenmede kendine güven alt boyutu puan ortalamasının 30.42 ± 74.17 (min=12, max=38) olduğu belirlenmiştir.

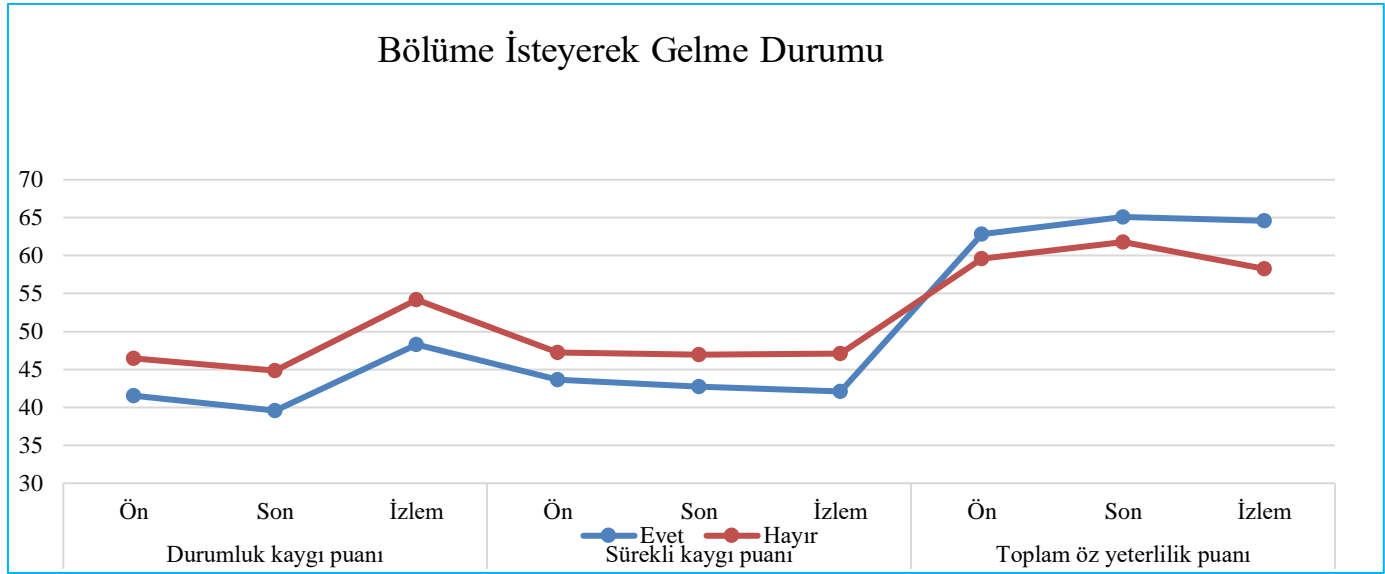
Cinsiyete, mezun oldukları liseye, en uzun yaşanan yere ve kaldıkları yere göre ön test, son test ve izlem testinde uygulanan ölçeklerin puan ortalamaları karşılaştırıldığında farkın anlamlı olmadığı görülmüştür ($p > .05$).

Öğrencilerin bölüme isteyerek gelme durumları ile durumluk kaygı düzeyleri ön test ($p = .001$), son test ($p = .002$), izlem testinde ($p = .003$) ve sürekli kaygı düzeyleri ön test ($p = .025$), son test ($p = .011$), izlem testinde ($p = .001$) karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Bölüme isteyerek gelen öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygılarının daha düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir (Grafik 1).

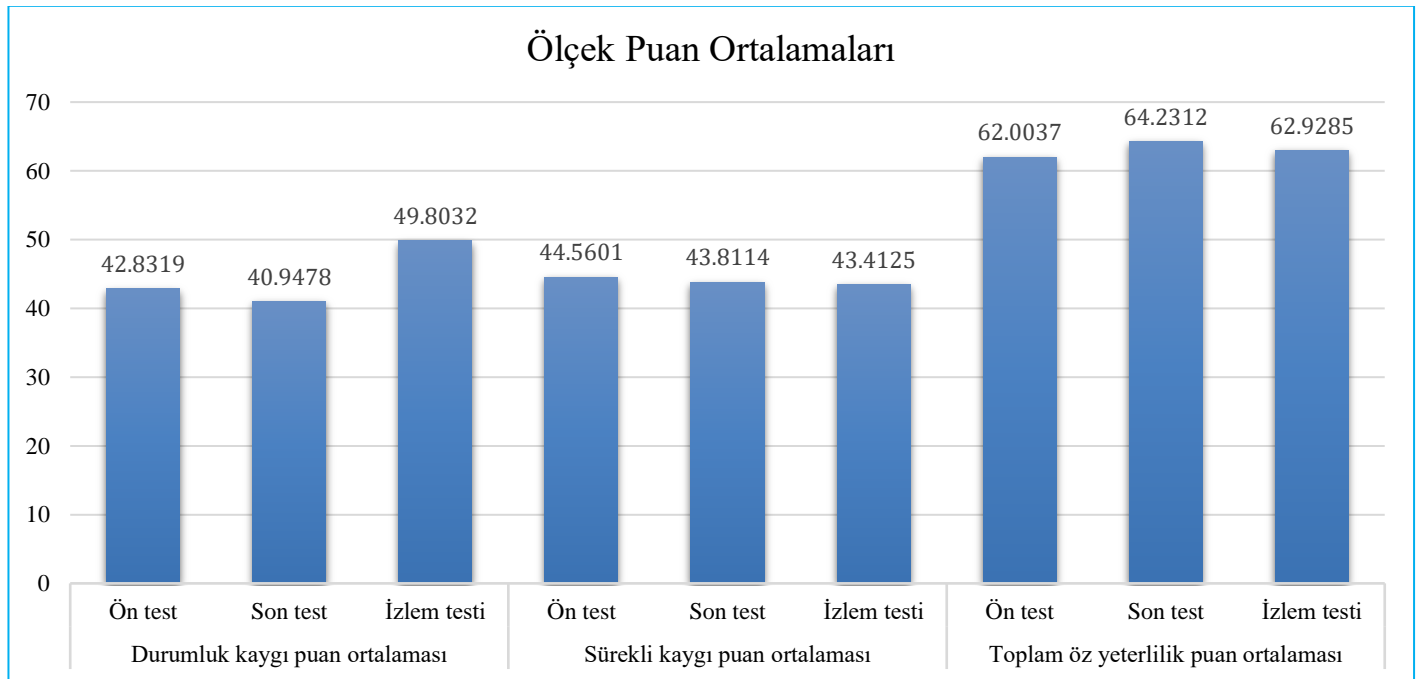
Tablo 1. Öğrencilerin Sosyodemografik Özellikleri (n = 145)

DEĞİŞKENLER		n	%
Cinsiyet	Erkek	20	13.8
	Kadın	125	86.2
Mezun olunan lise eğitimi	Düz lise	12	8.3
	Anadolu/Süper lise	133	91.7
Bölüme isteyerek gelme durumu	Evet	107	73.8
	Hayır	38	26.2
En uzun yaşanılan yer	Şehir merkezi	62	42.8
	İlçe	55	37.9
	Köy	21	14.5
	Kasaba	7	4.8
Kaldığınız yer	Yurtta	81	55.9
	Aile ile	39	26.9
	Evde arkadaşı ile	19	13.1
	Evde yalnız	6	4.1
Yaş ortalaması	19.82 ± 1.29 (min = 18, max = 33)		
Bölümü tercih etme sırası ortalaması	3.48 ± 3.32 (min = 1, max = 20)		

Öğrencilerin ön, son ve izlem testi durumluk ve sürekli kaygı düzeylerini değerlendirmek için tekrarlı ölçümlerde tek faktörlü varyans analizi kullanılmıştır. Durumluk kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($F=42.70$, $p=.001$). Farklılığın hangi ölçümler arasında olduğu belirlemek için Bonferroni testi uygulanmıştır. Öğrencilerin izlem testinde belirlenen kaygı düzeyi, hem ön test ($p=.001$) hem de son testte göre ($p=.001$) daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin ön, son ve izlem testi sürekli kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($F=2.19$, $p=.117$). Öğrencilerin ön, son ve izlem testi toplam öz yeterlilik düzeylerini değerlendirmek için tekrarlı ölçümlerde tek faktörlü varyans analizi kullanılmıştır. Toplam öz yeterlilik düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($F=5.12$, $p=.007$). Farklılığın hangi ölçümler arasında olduğu belirlemek için Bonferroni testi uygulanmıştır. Öğrencilerin son testte belirlenen öz yeterlilik düzeyi ön teste göre daha yüksek bulunmuştur ($p=.003$). Öğrencilerin ön-son-izlem testi durumluk, sürekli kaygı ve öz yeterlilik ölçeği puan ortalamaları Grafik 2’de gösterilmiştir.

Grafik 1. Öğrencilerin Bölüme İsteyerek Gelme Değişkenleri ile Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği ve Genel Öz-Yeterlilik Ölçeği Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki Analizi

Grafik 2. Ön-Son-İzlem Testi Durumluk, Sürekli Kaygı ve Öz Yeterlilik Ölçeği Puan Ortalamaları

Ön test verilerine göre öğrencilerin durumluk kaygı ile sürekli kaygı düzeyi arasında ($r=.65, p=.000$) pozitif yönde, orta düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Durumluk kaygı düzeyi arttıkça sürekli kaygı düzeyi de artmaktadır. Ön test verilerine göre öğrencilerin toplam öz yeterlilik ile durumluk kaygı düzeyi arasında ($r=-.45, p=.000$) negatif yönde, zayıf düzeyde; sürekli kaygı düzeyi arasında ($r=-.72, p=.000$) negatif yönde, yüksek düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin öz yeterlilik düzeyi arttıkça durumluk ve sürekli kaygı düzeyi azalmaktadır (Tablo 2).

Son test verilerine göre öğrencilerin durumluk kaygı ile sürekli kaygı düzeyi arasında ($r=.59, p=.000$) pozitif yönde, orta düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Durumluk kaygı düzeyi arttıkça sürekli kaygı düzeyi de artmaktadır. Son test verilerine göre öğrencilerin toplam öz yeterlilik ile durumluk kaygı düzeyi arasında ($r=-.42, p=.000$) negatif yönde, zayıf düzeyde; sürekli kaygı düzeyi arasında ($r=-.69, p=.000$) negatif yönde, orta düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin öz yeterlilik düzeyi arttıkça durumluk ve sürekli kaygı düzeyi azalmaktadır (Tablo 2).

İzlem testi verilerine göre öğrencilerin durumluk kaygı ile sürekli kaygı düzeyi arasında ($r=.57, p=.000$) pozitif yönde, orta düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Durumluk kaygı düzeyi arttıkça sürekli kaygı düzeyi de artmaktadır. Öğrencilerin toplam öz yeterlilik düzeyi ile durumluk kaygı düzeyi arasında ($r=-.42, p=.000$) negatif yönde, zayıf düzeyde; sürekli kaygı düzeyi arasında ($r=-.69, p=.000$) negatif yönde, orta düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin öz yeterlilik düzeyi arttıkça durumluk ve sürekli kaygı düzeyi azalmaktadır (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin Ön-Son-İzlem Testi Kaygı Ölçeği ve Öz yeterlilik Ölçeği Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki Analizleri (n = 145)

DEĞİŞKENLER	Durumluk kaygı	Sürekli kaygı	Toplam öz yeterlilik	öz
ÖN TEST	Durumluk kaygı			
	Sürekli kaygı	.649**		
	Toplam öz yeterlilik	-.445**	-.713**	
SON TEST	Durumluk kaygı			
	Sürekli kaygı	.587**		
	Toplam öz yeterlilik	-.482**	-.690**	
İZLEM TESTİ	Durumluk kaygı			
	Sürekli kaygı	.570**		
	Toplam öz yeterlilik	-.417**	-.691**	

** $p < 0.01$

Son test verilerine göre toplam memnuniyet düzeyi ile durumluk kaygı düzeyi arasında ($r=-.43, p=.000$) ve sürekli kaygı düzeyi arasında ($r=-.25, p=.003$) negatif yönde, zayıf düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı düzeyi arttıkça memnuniyet düzeyi azalmaktadır. Son test verilerine göre toplam memnuniyet düzeyi ile toplam öz yeterlilik arasında ($r=.31, p=.000$) pozitif yönde, zayıf düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin toplam öz yeterlilik düzeyi arttıkça toplam memnuniyet düzeyi de artmaktadır. Toplam memnuniyet düzeyi ile öğrenmeden memnuniyet arasında ($r=.92, p=.000$) ve öğrenmede kendine güven ($r=.94, p=.000$) pozitif yönde, çok yüksek düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğrenmeden memnuniyet ve öğrenmede kendine güven düzeyi arttıkça toplam memnuniyet düzeyi de artmaktadır (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin Son Test Kaygı Ölçeği, Öz yeterlilik ve Memnuniyet Ölçeği Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki Analizleri (n = 145)

SON TEST	Durumluk kaygı	Sürekli kaygı	Toplam öz yeterlilik	Öğrenmed en memnuniyet	Öğrenmede kendine güven	Toplam Memnuniyet
Durumluk kaygı						
Sürekli kaygı	.649**					
Toplam öz yeterlilik	.445**	-.713**				
Öğrenmeden memnuniyet	-.356**	-.194*	.219**			
Öğrenmede kendine güven	-.432**	-.267**	.350**	.721**		
Toplam Memnuniyet	-.427**	-.251**	.310**	.919**	.936**	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

Tartışma

Temel hemşirelik eğitiminde öğrencilerden hem teorik hem de pratik önemli becerileri kazanmaları beklenmektedir (Şendir ve Doğan, 2015). Eğitimde simülasyon kullanımı; deneyime dayalı öğrenme imkanı sunarak, öğrencilerin kendilerine güvenlerinin artmasını ve klinik karar verme becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır (Lin vd., 2013; Skrable ve Fitzsimons, 2014; Stroup, 2014). Bu araştırma, iç hastalıkları hemşireliği dersi alan öğrencilerin eğitiminde standardize hasta kullanılarak kronik hastalıklara ilişkin hazırlanan simülasyon uygulamalarının kaygı, öz yeterlilikleri üzerine etkisi ve memnuniyet durumlarının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalışmamızda bölüme isteyerek gelen öğrencilerin kaygı düzeylerinin düşük, öz yeterliliklerinin ise daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Açıksöz vd. (2016)'ne göre bizim çalışma sonuçlarımızla benzer şekilde, bölümünden memnun olan öğrencilerin klinik uygulamaya ilişkin kaygıları daha azdır, ve kendisini hemşirelik mesleğine uygun hissedilen öğrencilerin öz yeterlilikleri daha yüksektir (Açıksöz vd., 2016). Karagözoğlu vd. (2013)'ne göre kendini mesleğe ait hissetmeyen öğrencilerin klinik stresi daha yüksektir (Karagözoğlu vd., 2013). Ancak Taşdelen ve Zaybak (2013)'a göre çalışmalarında bizim çalışma sonuçlarımızdan farklı olarak, bölüme isteyerek gelme ve öğrenim gördüğü bölümden memnun olma durumlarının klinik stres düzeyini etkilemediği bildirilmiştir (Taşdelen ve Zaybak, 2013). Bu çalışma sonucunun farklı olmasının, çalışmaların yapıldığı okullarda klinik uygulama ortamlarındaki farklılıklardan, yeterli sayıda ve nitelikte klinik öğretim elemanı bulunma durumundan kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Farklı sonuçlar olmasına rağmen çalışma bulgularımız konuyla ilgili araştırmaların çoğunluğunun bulgularıyla benzerlik göstermekte ve bölüme isteyerek gelme durumu öğrencilerin diğer öğrencilere göre öz

yeterliliklerinin daha fazla yükselmesini sağlamaktadır.

Çalışmamızda öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı düzeyi simülasyon eğitimi sonrası yapılan son testte azalmış ancak klinik uygulamalar sonrasında yapılan izlem testinde öğrencilerin kaygı düzeylerinin anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür. Khalaila (2014)'a göre ise yapmış olduğu çalışmada öğrencilere klinik uygulama ile birlikte simülasyon eğitimleri verilmeye devam etmiştir ve öğrencilerin kaygı düzeyleri azalırken, özgüven ve bakım yeteneği puanlarının arttığı belirlenmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaları öncesinde ve sırasında simülasyon kullanımının yararlı ve etkili bir öğrenme stratejisi olduğu sonucuna varılmıştır (Khalaila, 2014). Çalışmamızda yapılan simülasyon uygulaması öğrencilerin kaygısını azaltmıştır ancak simülasyon uygulamalarının ardından yapılan klinik uygulamaların öğrencilerin kaygı düzeylerini arttırdığı düşünülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda simülasyon uygulamalarının sadece klinik öncesinde sınırlı kalmaması, klinik uygulamalar ile birlikte eş zamanlı olarak devam etmesinin öğrencilerin artan kaygı düzeylerini azaltacağı düşünülmektedir. Eğitimciler, hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaları sırasındaki yüksek kaygı düzeylerinin farkında olmalı ve simülasyonlar yoluyla kaygıyı azaltmak için programlar tasarlamalıdır.

Çalışmamızda simülasyon eğitimi sonrası öğrencilerin öz yeterlilik düzeyinin arttığı belirlenmiştir. Terzioğlu vd. (2012)'ne göre, simülasyon eğitimi almayan ancak simülasyonun tanımlaması yapılan öğrenciler ile gerçekleştirdikleri nitel bir çalışmada, öğrencilerin klinik öncesi hazırlıklarının yetersiz olduğu; klinik ortamda kendilerini güvensiz hissettikleri belirlenmiştir. Klinik uygulama öncesi simülasyon eğitiminin yararlı olacağını, hastaya uygulamayı yapmadan önce alınan simülasyon eğitiminin öz güvenlerini artıracığını düşünmektedirler (Terzioğlu vd., 2012). Simülasyon eğitimine ilişkin öğrenciler ile yapılan kalitatif çalışmaları inceleyen review çalışmalarda öğrencilerin özyeterlilik, kaygı, beceri, deneyim, farkındalık gibi temalar üzerinde durduğu belirlenmiştir (Foronda vd., 2013; Ha, 2018; Øgård-Repål vd., 2018; Skrable ve Fitzsimons, 2014). Şendir ve Doğan (2015)'a göre 15 araştırmayı içeren sistematik inceleme çalışmalarında hemşirelik bilgi ve becerilerinin kazandırılmasında simülasyon ile eğitimin etkili olduğu, öğrencilerin; eleştirel düşünme, öz yeterlilik ve öz güven düzeylerinde artma olduğu saptanmıştır (Şendir ve Doğan, 2015). Simülasyon temelli öğrenmenin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanları üzerinde yararlı etkileri olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmalarda standardize hasta kullanımının; bilgi kazanımı, öz yeterlilik, iletişim, öğrenme motivasyonu, kendilerine olan güven (öz güven) klinik yeterlilik, stresle baş etme, üzerine etkili olduğu belirlenmiştir (Burbach vd., 2019; Expósito vd., 2018; Mager ve Campbell, 2013; Martin ve Chanda, 2016; Oh vd., 2015). Hall (2017)'a göre psikiyatri hemşireliği alanında yüksek gerçeklikli simülasyon kullanılarak yapılan 27 çalışmanın incelendiği review çalışmasında öğrencilerin bilgi düzeyleri, psikomotor becerileri, özgüvenleri, iletişim becerileri, memnuniyet düzeyleri, eleştirel düşünme, empati ve klinik muhakeme yetenekleri artmakta, anksiyete düzeyleri ise azalmaktadır.

Avustralya’da simülasyona dayalı eğitimin hemşirelik eğitiminin zorunlu bir parçası olması gerektiği düşünülmektedir (Hall, 2017).

Çalışmamızda öğrencilerin simülasyon uygulaması sonrası yapılan son testte öz yeterlilik düzeylerinin arttıkça durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin azaldığı saptanmıştır. Hemşirelik öğrencilerinde öz yeterlilik algısı ile klinik uygulamaya ilişkin kaygı ve algılanan stres durumu arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmalarda öğrencilerin öz yeterlilik algı düzeyleri arttıkça klinik uygulamaya ilişkin kaygı düzeylerinin azaldığı belirlenmiştir (Açıksöz vd., 2016; Boyde vd., 2018; Burbach vd., 2019). Çetinkaya Uslusoy (2018)’a göre hemşirelik eğitiminde simülasyon eğitimi alan ve almayan öğrencilerin görüşlerini değerlendirdiği çalışmasında, simülasyon laboratuvarı bulunan üniversitedeki öğrenciler senaryolar eşliğinde aldıkları simülasyon eğitiminin mesleki ve diğer becerilerine büyük ölçüde katkıda bulunduğu, stresi azaltıp özgüvenlerini artırdığı, simülasyon eğitimi almayan öğrencilerin kendilerini mesleki anlamda yetersiz hissettikleri belirlenmiştir. Simülasyon laboratuvarı olmayan üniversitelerin mümkün olduğunca standart hasta gibi kullanabilecekleri diğer yöntemlere ağırlık vermeleri önerilmiştir (Çetinkaya Uslusoy, 2018). Standardize hasta kullanılarak yapılan simülasyon çalışmalarında öğrencilerin kaygı ve anksiyete düzeylerinde anlamlı derecede bir azalma olduğu görülmüştür (Kameg vd., 2014; Lehr ve Kaplan, 2013). Mert Karadas ve Terzioğlu (2019)’na göre doğum sonrası kanama yönetimine ilişkin farklı gruplarda yüksek gerçeklikli, standardize hasta, laboratuvar uygulaması ve klinik şeklinde farklı simülasyon teknikleri kullandıkları bir çalışmada, en yüksek iletişimin, bilgi ve beceri gelişiminin tüm tekniklerin bir arada kullanıldığı gruba ait olduğu görülmüştür. Öğrenciler klinikte daha az kaygı yaşamış ve hasta güvenliği sağlanmıştır. Hemşirelik eğitiminde farklı simülasyon tekniklerinin kullanılması kritik önem taşımaktadır. Simülasyon ortamlarının aşamalı kullanımı bilişsel ve psikomotor öğrenci becerilerinin geliştirilmesinde etkilidir. Bu nedenle, düşük ila orta seviyeden yüksek seviyeli simülasyon ayarına ve daha sonra hastalarla klinik ortama geçmek, öğrenci yeterliliğini artırmak için son derece önemlidir (Mert Karadas ve Terzioğlu, 2019).

Çalışmamızda öğrencilerin öz yeterlilik, öğrenmeden memnuniyet ve öğrenmede kendine güven düzeyi arttıkça toplam memnuniyet düzeyinin de arttığı saptanmıştır. Öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesi, eğitimin geliştirilmesi ve kalitesinin artırılmasında önemli bir role sahiptir (Terzioğlu vd., 2016). Sarabia-Cobo vd. (2016)’ne göre standardize hasta kullanarak hazırladıkları palyatif bakım simülasyon eğitiminde, öğrenci beklentilerinin karşılandığı, memnuniyet düzeylerinin arttırdığı belirlenmiştir. Öğrenci memnuniyeti potansiyel öğrenci katılımını arttırarak öğrenmeyi kolaylaştırabilir (Sarabia-Cobo vd., 2016). Gillan vd. (2014)’ne göre yaşam sonu bakım simülasyon eğitimine ilişkin yapılan 16 araştırmanın sonuçlarını inceledikleri review çalışmada, simülasyonun bilgi ve beceri kazanma, iletişim becerileri, özgüven, memnuniyet ve öğrenmeye katılımı arttırması yönünde olumlu etkileri nedeniyle

öğrenmeyi kolaylaştıracak güçlü ve uygulanabilir bir pedagojik yaklaşım olduğu sonucuna varılmıştır (Gillan vd., 2014). Başak vd. (2019)'ne göre standardize hasta ve manken kullanarak birinci sınıf öğrencilerin hijyen eğitimine yönelik yaptıkları simülasyon uygulamasında standardize hasta grubunun, gerçek bir hasta ile uygulama sırasında daha az stres yaşadıkları, kendilerini daha yeterli hissettikleri ve laboratuvarında öğrendikleri becerileri klinik uygulamaya daha iyi aktardıkları, memnuniyet ve özgüven düzeylerinin düşük gerçeklikli manken grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir (Basak vd., 2019). Kunst vd. (2016)'ne göre psikiyatri hemşireliği simülasyon uygulamasında yüksek gerçeklikli manken kullanılarak yapılan 9 araştırmanın sonucunu inceledikleri review çalışmada, klinik uygulama öncesi senaryoda yer alan iletişimi prova etme fırsatı olduğu, öğrencilerin kendine güven, memnuniyet ve öz yeterlilik düzeylerinin arttığı belirlenmiştir (Kunst vd., 2016). Simülasyon ile öğretim; öğrenci memnuniyetini artıran, hemşirelik eğitiminde uygulanabilecek, diğer eğitim yaklaşımları kadar etkili, interaktif bir öğrenme ve öğretme stratejisidir (Doolen vd., 2016). Öğretim ortamlarının gerçeğe benzer olması ve öğrencilerin pratik yapmaya devam edebildikleri durumda, psikomotor becerilerinin geliştiği, memnuniyet, iletişim becerileri, güven ve öz yeterliliklerinin olumlu etkilendiği belirtilmektedir (Dil vd., 2019; Lin vd., 2013; Lubbers vd., 2017; Ross, 2012; Terzioğlu vd., 2016; Walker vd., 2016). Eğitimde öğrenci memnuniyetinin artırılmasında, yenilikçi teknikler müfredat programlarına eklenerek kullanılmalıdır (Unsal Atan vd., 2019).

Kısıtlılıklar

Bu çalışmanın en önemli sınırlılığı İç Hastalıkları Hemşireliği dersinin bir parçası olarak tüm öğrencilerin psikomotor ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi amaçlandığı için araştırmada kontrol grubu kullanılmamıştır.

Sonuçların Uygulamada Kullanımı

Sonuç olarak çalışmamızda iç hastalıkları hemşireliği dersi kapsamında standardize hasta kullanılarak kronik hastalıklara ilişkin yapılan simülasyon uygulamaları ile öğrencilerin kaygı düzeylerinin azaldığı ancak klinik uygulamalar sonrasında arttığı saptanmıştır. Bu nedenle simülasyon uygulamalarının klinik uygulama ile paralel devam etmesi gerektiği düşünülmektedir. Çalışma sonuçlarımıza göre simülasyon uygulaması iç hastalıkları hemşireliği eğitimi için uygun ve etkili bir yöntemdir öğrencilerin öz yeterlilik ve memnuniyetlerinin artmasını sağlamıştır ve bu sonuçlar doğrultusunda simülasyon ile eğitim yönteminin mesleğin gereği olan gerçek uygulamalar öncesi etkin ve interaktif bir öğretim metodu olarak uyarlanıp, kullanılabilirliği düşünülmektedir. Hemşirelik eğitiminde öğrenci memnuniyetinin artırılmasında, yenilikçi teknikler müfredat programlarına eklenerek kullanılmalıdır.

Bilgilendirme

Fikir, tasarım, veri toplama ve işleme, analiz yorum, literatür taraması ve makale yazımına GB; Tasarım, veri toplama ve işleme, analiz yorum aşamalarında makale yazımına AA katkı vermiştir. Araştırmanın yapılabilmesi için bir devlet üniversitesinin Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 2019 tarih ve 60116787-020/50549 sayı ile etik kurul onayı alınmıştır. Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir. Araştırma için proje-fon vb. destek alınmamıştır.

Teşekkür: Yazarlar, araştırmaya katılan öğrencilere teşekkür eder.

Kaynaklar

Açıksöz, S., Uzun, Ş., ve Arslan, F. (2016). Hemşirelik öğrencilerinde öz yeterlilik algısı ile klinik uygulamaya ilişkin kaygı ve stres durumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Gülhane Tıp Derg*, 58, 129–135. <https://doi.org/10.5455/gulhane>

Bandura, A. (2004). Health promotion by social cognitive means. *Health Education and Behavior*, 31(2), 143–164. <https://doi.org/10.1177/1090198104263660>

Basak, T., Aciksoz, S., Unver, V., ve Aslan, O. (2019). Using standardized patients to improve the hygiene care skills of first-year nursing students: A randomized controlled trial. *Collegian*, 26(1), 49–54. <https://doi.org/10.1016/j.colegn.2018.03.005>

Boyde, M., Cooper, E., Putland, H., Stanton, R., Harding, C., Learmont, B.,...Nicholls, L. (2018). Simulation for emergency nurses (SIREN): A quasi-experimental study. *Nurse Education Today*, 68(December 2017), 100–104. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2018.05.030>

Burbach, B. E., Struwe, L. A., Young, L., ve Cohen, M. Z. (2019). Correlates of Student Performance during Low Stakes Simulation. *Journal of Professional Nursing*, 35(1), 44–50. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2018.06.002>

Çetinkaya Uslusoy, E. (2018). Hemşirelik Eğitiminde Simülasyon Kullanımı: Öğrencilerin Görüşleri. *SDÜ Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(2), 13–18. <https://doi.org/10.22312/sdusbed.414083>

Dil, S., Çiçekoğlu, P., ve Yıldırım, T. (2019). İletişim Becerisi Eğitiminde Yenilikçi Yaklaşım: Standart Hasta Yöntemi Uygulanan Hemşirelik Öğrencilerinin Deneyimleri. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 21(1 2), 23–34.

Doolen, J., Mariani, B., Atz, T., Horsley, T. L., O'Rourke, J., McAfee, K., ve Cross, C. L. (2016). High-Fidelity Simulation in Undergraduate Nursing Education: A Review of Simulation Reviews. *Clinical Simulation in Nursing*, 12(7), 290–302. <https://doi.org/10.1016/j.ecns.2016.01.009>

Durmaz Edeer, A., ve Dicle, A. (2015). Hemşirelik Eğitiminde Simülasyon Kullanımı ve Simülasyon Tipleri. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 12(2), 121–125. <https://doi.org/10.5222/head.2015.121>

Expósito, J. S., Costa, C. L., Luis, J., Agea, D., Dolores, M., Izquierdo, C., ve Rodríguez, D. J. (2018). Socio-emotional competencies as predictors of performance of nursing students in simulated clinical practice. *Nurse Education in Practice*, 32, 122–128.

Foronda, C., Liu, S., ve Bauman, E. B. (2013). Evaluation of simulation in undergraduate nurse education: An integrative review. *Clinical Simulation in Nursing*, 9(10). <https://doi.org/10.1016/j.ecns.2012.11.003>

Gillan, P. C., Jeong, S., ve van der Riet, P. J. (2014). End of life care simulation: A review of the literature. *Nurse Education Today*, 34(5), 766–774. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2013.10.005>

Göriş, S., Bilgi, N., ve Bayındır, S. K. (2014). Hemşirelik Eğitiminde Simülasyon Kullanımı. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 25–29.

Ha, E. H. (2018). Experience of nursing students with standardized patients in simulation-based learning: Q methodology study. *Nurse Education Today*, 66(March), 123–129. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2018.04.023>

Hall, K. (2017). Simulation-Based Learning in Australian Undergraduate Mental Health Nursing Curricula: A Literature Review. *Clinical Simulation in Nursing*, 13(8), 380–389. <https://doi.org/10.1016/j.ecns.2017.04.002>

Kameg, K. M., Szpak, J. L., Cline, T. W., ve Mcdermott, D. S. (2014). Utilization of standardized patients to decrease nursing student anxiety. *Clinical Simulation in Nursing*, 10(11), 567–573. <https://doi.org/10.1016/j.ecns.2014.09.006>

Karaçay, P., ve Kaya, H. (2017). Simülasyonla Eğitimde Kullanılan Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 25(2), 97–132.

Karagözoğlu, Ş., Özden, D., ve Yıldız, F. T. (2013). Entegre Program Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Stres Düzeyi ve Etkileyen Faktörler. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 16(2), 89–95. <https://doi.org/10.17049/ahsbd.67882>

Khalaila, R. (2014). Simulation in nursing education: An evaluation of students' outcomes at their first clinical practice combined with simulations. *Nurse Education Today*, 34(2), 252–258.

<https://doi.org/10.1016/j.nedt.2013.08.015>

Kunst, E. L., Mitchell, M., ve Johnston, A. N. B. (2016). Manikin Simulation in Mental Health Nursing Education: An Integrative Review. *Clinical Simulation in Nursing*, 12(11), 484–495.

<https://doi.org/10.1016/j.ecns.2016.07.010>

Lehr, S. T., ve Kaplan, B. (2013). A mental health simulation experience for baccalaureate student nurses. *Clinical Simulation in Nursing*, 9(10). <https://doi.org/10.1016/j.ecns.2012.12.003>

Lin, E. C. L., Chen, S. L., Chao, S. Y., ve Chen, Y. C. (2013). Using standardized patient with immediate feedback and group discussion to teach interpersonal and communication skills to advanced practice nursing students. *Nurse Education Today*, 33(6), 677–683. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2012.07.002>

Lubbers, J., Assistant, D. N. P., ve Rossman, C. (2017). Nurse Education Today Satisfaction and self-confidence with nursing clinical simulation : Novice learners , medium- fidelity , and community settings. 48, 140–144.

Mager, D. R., ve Campbell, S. H. (2013). Home care simulation for student nurses: Medication management in the home. *Nurse Education Today*, 33(11), 1416–1421. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2012.11.007>

Martin, C. T., ve Chanda, N. (2016). Mental Health Clinical Simulation: Therapeutic Communication. *Clinical Simulation in Nursing*, 12(6), 209–214. <https://doi.org/10.1016/j.ecns.2016.02.007>

Mert Karadas, M., ve Terzioglu, F. (2019). The impact of the using high-fidelity simulation and standardized patients to management of postpartum hemorrhage in undergraduate nursing students: A randomized controlled study in Turkey. *Health Care for Women International*, 40(5), 597–612. <https://doi.org/10.1080/07399332.2019.1583229>

National League for Nursing. (2020). NLN Center for Innovation in Education Excellence. NLN Center for Innovation in Education Excellence. <http://www.nln.org/centers-for-nursing-education/nln-center-for-innovation-in-education-excellence>

Øgård-Repål, A., De Presno, Å. K., ve Fossum, M. (2018). Simulation with standardized patients to prepare undergraduate nursing students for mental health clinical practice: An integrative literature review. *Nurse Education Today*, 66(March), 149–157. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2018.04.018>

- Oh, P. J., Jeon, K. D., ve Koh, M. S. (2015). The effects of simulation-based learning using standardized patients in nursing students: A meta-analysis. *Nurse Education Today*, 35(5), e6–e15. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.01.019>
- Öner, N., ve LeCompte, W. . (1985). Durumluk-sürekli kaygı envanteri el kitabı (N. Öner ve W. . LeCompte (eds.)). Boğaziçi Üniversitesi.
- Ross, J. G. (2012). Simulation and Psychomotor Skill Acquisition: A Review of the Literature. *Clinical Simulation in Nursing*, 8(9). <https://doi.org/10.1016/j.ecns.2011.04.004>
- Sarabia-Cobo, C. M., Alconero-Camarero, A. R., Lavín-Alconero, L., ve Ibáñez-Rementería, I. (2016). Assessment of a learning intervention in palliative care based on clinical simulations for nursing students. *Nurse Education Today*, 45, 219–224. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2016.08.014>
- Şendir, M., ve Doğan, P. (2015). Hemşirelik Eğitiminde Simülasyonun Kullanımı: Sistemik İnceleme. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 23(1), 49–56.
- Sezer, B., ve Elcin, M. (2017). Tıp eğitiminde simülasyon. In F. H. Odabaşı, B. Akkoyunlu, ve I. Aytekin (Eds.), *Eğitim Teknolojileri Okumaları 2017* (1., Issue June, pp. 443–452). Sakarya Üniversitesi.
- Skrable, L., ve Fitzsimons, V. (2014). Simulation in associate degree nursing education: A literature review. *Teaching and Learning in Nursing*, 9(3), 120–125. <https://doi.org/10.1016/j.teln.2014.03.001>
- Stroup, C. (2014). Simulation usage in nursing fundamentals: Integrative literature review. *Clinical Simulation in Nursing*, 10(3). <https://doi.org/10.1016/j.ecns.2013.10.004>
- Taşdelen, S., ve Zaybak, A. (2013). Hemşirelik öğrencilerinin ilk klinik deneyim sırasındaki stres düzeylerinin incelenmesi. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 21(2), 101–106. <https://doi.org/10.17672/FNHD.25216>
- Terzioğlu, F., Kapucu, S., Özdemir, L., Boztepe, H., Duygulu, S., Tuna, Z., ve Akdemir, N. (2012). Simülasyon Yöntemine İlişkin Hemşirelik Öğrencilerinin Görüşleri (Araştırma). *Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, 16–23. <http://dergipark.gov.tr/download/articlefile/88610>
- Terzioğlu, F., Yücel, Ç., Koç, G., Şimşek, Ş., Yaşar, B. N., Şahan, F. U., ... Yildirim, S. (2016). A new strategy in nursing education: From hybrid simulation to clinical practice. *Nurse Education Today*, 39, 104–108. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2016.01.009>

Unsal Atan, S., Gulec Satir, D., Ozturk, R., sKavlak, O., Saruhan, A., Guneri, S. E., ve Sevil, U. (2019). The Effect of Using High Fidelity Birthing Simulator on Satisfaction and Performance of Nursing Students in Developing Obstetric. Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi, 27(1), 1–16. <https://doi.org/10.26650/fnfn341399>

Walker, S., Rossi, D., Anastasi, J., Gray-Ganter, G., ve Tennent, R. (2016). Indicators of undergraduate nursing students' satisfaction with their learning journey: An integrative review. Nurse Education Today, 43, 40–48. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2016.04.011>

World Health Organization. (2020). Global standards for the initial education of professional nurses and midwives. World Health Organization. https://www.who.int/hrh/nursing_midwifery/hrh_global_standards_education.pdf

Yıldırım, F., ve İlhan, İ. Ö. (2010). Genel Özyeterlilik Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. Türk Psikiyatri Dergisi, 21(4), 301–308.